

Naučte (se) citovat

Autoři
BUDINSKÝ, Petr a Radim VALENČÍK. **Název článku**
What are the Causes of Disturbances
of morality in redistribution systems. *ACTA VŠFS*. 2010, roč. 4, č. 2, s. 140-162.
ISSN 1802-792X. Dostupné z: <http://www.vsfs.cz/periodika/acta-2010-02.pdf>
ISSN časopisu **Název časopisu** **Ročník, číslo, stránky**
On-line dostupnost

Motto

„Smyslem jakéhokoliv odborného textu je práce s literaturou a konfrontace myšlenek jiných autorů s vlastními. Každá práce má pak přinášet nějaký nový pohled na vybrané téma (Krčál, Teplíková 2014, 19).“

Proč citujeme?

- Nedílná součást odborného textu
- Autorský Zákon
- Etické aspekty
- Zpětné ověření myšlenek
- Dovednost pracovat s literaturou
- Získání širšího kontextu popisované tematiky

Etické aspekty

- *„Publikační a citační etika je soubor pravidel, které by měl autor dodržovat při psaní odborného textu a při práci s literaturou (Krčál, Teplíková 2014, 11).“*

Patří sem např.:

- povinnost citovat všechny zdroje,
- neuvádět citace, které jsme v textu nepoužili,
- nevyužívat autocitace bez vazby na nové dílo,
- nepřesné citování
- nevytvářet plagiáty (dtto)

Druhy plagiátorství

- Klonování
- Kopírování
- Drobné změny
- Jeden zdroj
- Spojování textů
- Necitování v textu
- Citáty bez uvozovek
- Vylepšování literatury
- Nedohledatelný zdroj
- Zneužití autocitací (srov. Krčál, Teplíková 2014, 14-26)

Klonování

= doslovné zkopírování celého dokumentu

např.

- článku na Wikipedii
- diplomové práce z jiné univerzity
- databáze seminárních prací
- vypracování práce na zakázku

(srov. Krčál, Teplíková 2014, 14-16)

Kopírování

= stejně závažné jako klonování, asi nejčastější

- vědomé
- nevědomé

(srov. Krčál, Teplíková 2014, 17-18)

Drobné změny

= převzetí části textu, ve kterém se udělají drobné úpravy

- změna formulace
- využití synonym
- změna slovosledu
- změna pořadí vět

(Krčál, Teplíková 2014, 18-19)

Další závažné druhy plagiátů

- **Jeden zdroj** - neobsahuje citace či parafráze
- **Spojování textů (mashups)** = kompilát několika zdrojů
- **Necitování v textu** = dílo jen v seznamu literatury, ne v textu

Méně závažné druhy plagiátů

- **Citáty bez uvozovek** – je uveden zdroj, ale chybí uvozovky
- **Vylepšování seznamu literatury** – přidání titulů, se kterými autor nepracoval
- **Nedohledatelný zdroj** – chyba v citaci nebo zdroj neexistuje
- **Zneužití autocitací** – citování vlastních textů, které s tématikou nesouvisí

(srov. Krčál, Teplíková 2014, 25-26)

Druhy citací

Chceme-li v textu použít myšlenky jiných autorů, můžeme to zdělat formou **citátu** nebo **parafráze**.

Citát

Citát je doslovné převzetí textu, tzn., text přepíšeme v takové podobě, v jaké byl v původním dokumentu.

Pokud chceme citát zkrátit tím, že vypustíme část výroku, pak se vynechaný text nahrazuje třemi **tečkami v hranaté závorce**.

„Pokud chceme citát zkrátit [...], pak se vynechaný text nahrazuje třemi tečkami v hranaté závorce.“

„Citát musí být dán do uvozovek a zvýrazněn kurzívou, čímž jej odlišujeme od vlastního textu a je vždy jasné, kde cizí výrok začíná a kde končí.“

(Krčál, Teplíková 2014, 29)

Krátké a delší citáty

- Krátký citát vkládáme do textu a začínáme velkým písmenem.
- Delší dáváme do samostatného odstavce, který odsadíme a zmenšíme písmo.
- Za citátem vždy odkaz na zdroj!

(srov. Krčál, Teplíková 2014, 29).

Parafráze

autor přepíše původní text vlastními slovy a zakomponuje do textu na konci uvedeme zkrácený odkaz na zdroj. (Krčál, Teplíková 2014, 30)

Např.

Eine Lehrbuchaufgabe wird in der tschechischen Fremdsprachendidaktik als eine Aufgabenstellung mit einer didaktischen Intention gefasst (Průcha, 1998, s. 268; Nikl, 1997, s. 5).

Literatura

„V soupisu literatury uvádíme kompletní bibliografickou citaci, tj. základní informace nutné k dohledání dokumentu, jako je autor, název, vydavatelské údaje, rok, dostupnost. Jejich zápis řeší citační styly (Krčál, Teplíková 2014, 30).“

Primární odpovědnost

- Autoři, editoři, při více autorech prvního ve formátu PŘÍJMENÍ, Jméno, další Jméno, PŘÍJMENÍ, před posledním spojka a. Je-li problém rozlišit jméno a příjmení, doporučujeme využít katalogy nebo autoritní rejstřík, např. Viaf.org.
- Je-li autorem korporace nebo instituce, udává se název s velkým písmenem, je-li shodná s vydavatelem, vynechává se.

(Krčál, Teplíková 2014, 44)

Citování dle ČSN ISO 690

- **Citování v textu - harvardský systém (author-date systém)**
- **Poznámky pod čarou**
- **Číslování odkazů (Vancouver style)**

Citování v textu

Za citátem nebo parafrází (autor, rok, strana/y), u elektronických jen autor, rok nebo číslo odkazu

neznámý autor → vydavatel nebo korporace

Např.

(Europarat 2001, s. 153)

System podporují také citační manažery ve Wordu nebo **CitacePro** či **Zotero**

Základní prvky

- **Primární odpovědnost**
- **Název**
- **Nosič**
- **Vydání**
- **Sekundární odpovědnost**
- **Místo**
- **Vydavatel**
- **Počet stran**

Je nepovinný, ale usnadňuje orientaci, uvádí se u článku, má-li více druhů tak např. s. 123-125.

Název

- povinný, včetně podnázvu (za dvojtečkou)
- zapisujeme *kurzívou*, ale ne název článku nebo příspěvku
- pokud název nemá, můžeme ho vytvořit, ale dáme do [hranatých závorek].

(Krčál, Teplíková 2014, 45)